

smeri ni samo njihova da morajo to imeti na skrbi in strokovni kolegiji zdravnikov, po zakonu o javnih prav tako — okrajni ljud:

avno ti z organizacijo jev ali tečajev za medicinskega okraja lahko veliko aliteti dela v patronažni

Beležke ob knjigah

Prof. dr. M. Sarvan: **Ishrana i njega zdravog i bolesnog djeteta** od rođenja do polnog sazrevanja. Izdal republiški zavod za socialno zavarovanje LR Bosne in Hercegovine v Sarajevu 1958, strani 240, cena 250.— din.

Dr. Sarvan, profesor medicinske fakultete in šef otroške klinike v Sarajevu, pravi v uvodu, da je po dolgoletnih izkušnjah z zdravimi in bolnimi otroki prišel do prepričanja, da je materam in očetom potreben **priročnik**, ki bi jih seznanjal s pravilnim razvojem, prehrano in nego zdravega in bolnega otroka, s čuvanjem zdravja in preprečevanjem bolezni, in to ne samo pri dojenčku, temveč tudi pri predšolskem in šolskem otroku.

Knjigo je napisal po svojih lastnih izkušnjah in opažanjih ter jo dopolnil s podatki iz drugih držav, upoštevajoč tisto, kar je sprejemljivo za naše razmere. Knjiga je razdeljena v dva dela. Prvi del je posvečen zdravemu otroku, drugi del pa razpravlja o bolnem otroku.

V prvem delu obravnava avtor najprej vso važno snov o dojenčku: razvoj, nego, prehrano — naravno in umetno. Nato preide k otroku v drugem letu. Poleg nege tu posebno temeljito obdela prehrano s primerom jedilnika in predpisi za pripravljavanje hrane ter način otrokovega življenja v prvem in drugem letu. Pri otroku v predšolskem in šolskem obdobju prikaže zopet nego in prehrano, obenem pa odgovarja na nekatera posebna vprašanja, ki nastajajo v

tem obdobju in v času spolnega dozorevanja.

V drugem delu pa daje prof. dr. Sarvan praktična navodila za nego bolnega otroka. Obravnava vse otroške nalezljive in druge bolezni, pri vsaki pa posreduje napotke za pravilno nego in prehrano ter preprečevanje bolezni.

Knjiga, ki naj bo priročnik za starše, praktično in poljudno zajema vso snov o bolnem in zdravem otroku od rojstva do spolne dozorelosti, to je ves čas detinstva. V njej bodo starši našli vse, kar morajo vedeti o razvoju, zdravju in bolezni svojih otrok.

N. J.

Tehnika kontracepcije — Dr. Marija Lazić - Matić, asist. ginekološko-porodniške klinike v Beogradu. Izdala Medicinska knjiga v Beogradu 1958, strani 93, cena din 220.—.

Po uvodni besedi dr. Slavka Djurišića je knjiga namenjena predvsem zdravnikom splošne prakse za pomoč pri njihovem prizadevanju, da se sodobna sredstva proti nezaželenemu spočetju razširijo med ljudi. Avtorica sama pa izhaja s stališča, da je borba proti nezaželeni nosečnosti sestavni del borbe proti kriminalnim splavom, ki pomenijo pri nas pravo družbeno zlo.

Pregledno in izčrpno opiše sodobna kontracepcijska sredstva ter navaja poleg diafragme in spermicidne paste še druge metode. Podčrtuje pa vlogo genofragme in genosana. Zatem podrobno

opiše tehniko kontracepcije in navaja tudi morebitne kontraindikacije.

V zaključku še posebej podčrtava, da ima kontracepcija pri nas v prvi vrsti namen zaščititi ženo pred posledicami nasilnega splava, nikakor pa ne zmanjšati število porodov.

N. J.

Priručnik za pripremanje, izvodjenje i nadzor nad vakcinacijama. Spisal dr. Dragoslav Petrović. — Izdala »Nova administracija«, Beograd 1958, str. 250. cena din 350.—.

Knjigi je napisal uvod dr. Herbert Kraus, sekretar za ljudsko zdravje pri Zveznem izvršnem svetu. Opozarja, da je splošni zakon o preprečevanju in pobijanju nalezljivih boleznih samo delno uredil obveznosti glede cepljenja proti nalezljivim boleznim. Zdaj smo pa z odlokom Zveznega izvršnega sveta in pravilnikom za njegovo izvajanje končno dobili popolne predpise o obveznem cepljenju v naši državi.

Dostikrat je nepoznavanje teh predpisov otežkočalo izvrševanje zadevnih nalog. V pričujočem priročniku so pa vsi ti predpisi zbrani in razdeljeni z organizacijsko-upravnega in strokovnega vidika. Zato bo priročnik koristil vsem upravnim organom, ki so zadolženi za zdravstvena vprašanja, prav tako pa tudi zdravstvenim zavodom in zdravstvenim delavcem, ki sodelujejo v organizaciji in pri izvedbi cepljenja.

N. J.

Psihologija tuberkuloznih bolesnika.

Spisal dr. Maurice Porot, prevedel dr. Milan P. Antonovič, izdala Medicinska knjiga, Beograd 1. 1958, str. 165, cena din 420.—.

Pisec knjige je imel priliko, da je kot pacient in kasneje kot zdravnik globoko doumel psihologijo tuberkuloznih bolnikov in tako dobil o tej bolezni popolno sliko o vzrokih in posledicah raznih psiholoških elementov. Ta psihopatološka študija izkušenega kliničnega zdravnika

je velik doprinos za pomoč bolnikom, katerih usode je bil deležen tudi sam.

Pretežni del knjige, katere prvenstveni namen je proučevati psihologijo tuberkuloznih bolnikov, razpravlja o vprašanju, ki ga tolikokrat načenjamo, namreč o vplivu tuberkuloznega obolenja na bolnikovo duševno stanje.

V poglavjih: neposredni in posredni vpliv bolezni, umstvene in čustvene motnje, stališče do bolezni, skrb za zdravje, nevropatični pojavi, beg pred seboj, seksualni in sentimentalni problemi, misel na smrt, avtor do podrobnosti prouči razne odtenke bolnikove duševnosti in njegovega razpoloženja, ki so v marsikaterem primeru posledica same toksi-infekcije ali organskih sprememb, še večkrat pa posledica njegovega življenja med zdravljenjem in marsikdaj celo predispozicija individualnih nagibov, ki jih bolezen in nje posledice še stopnjujejo.

Prevajalec knjige dr. Antonovič izraža željo, da bi ta prevod dobili v roke predvsem zdravniki, posebno pa ftiziologi in medicinske sestre. Nadeja se celo, da bodo morda knjigo še z največjim zanimanjem brali ravno tuberkulozni bolniki, saj bodo v njej našli mnogo stvari, ki si jih sami niso mogli objasniti ali pa jim je bilo nerodno, da bi o njih izpraševali svojega zdravnika. Obenem pa jim bo knjiga dragocen svetovalec v psihološko pedagoškem pogledu, saj bo z individualno zajetimi primeri marsikdaj tudi njim pomagala preko notranjih težav.

N. J.

Inštitut za tuberkulozo na Golniku je ob XI. kongresu ftiziologov Jugoslavije izdal brošuro **Funkcionalni principi izgradnje savremenog antituberkuloznog dispanzera.**

Avtorja dr. Baldomir Savinšek in ing. Jože Platner želita v 16 strani obsegajoči brošuri prikazati funkcionalne značilnosti antituberkuloznega dispanzerja, s fo-

tografijami in skicami načrtov pa dati orientacijo za pravilno izgradnjo, opremo in poslovanje dispanzerjev.

N. J.

Socialne službe v Sloveniji. Gradivo I. občnega zbora Društva socialnih delavcev Slovenije v letu 1957. Izdalo Društvo socialnih delavcev l. 1958, cena din 200.—, strani 110.

V brošuri je ponatisnjeno vse gradivo I. občnega zbora Društva socialnih delavcev. Poleg organizacijskih poročil in dela iniciativnega odbora so v njej poročila in referati štirih skupin, ki so obdelale vsaka svoj problem, in sicer: Socialni delavec v podjetju, Delo prehodnega mladinskega doma Kodeljevo, Metode dela okrajnih oziroma občinskih organov socialnega varstva in Delo zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku.

Sekretar Sveta za socialno varstvo tov. Nika Arko pa v referatu »Organizacija specialnih služb« daje osnove za razpravo, ali naj se socialna služba izloči iz državne uprave; dalje, kakšne so naloge in pristojnosti družbenih organov — svetov za varstvo družine in svetov za socialno varstvo — kakšna je vloga in dejavnost družbenih organizacij in društev, vloga stanovanjskih skupnosti pri reševanju socialnih problemov in kakšna je koordinacija dela vseh teh činiteljev.

Po teh v referatu nakazanih problemih je občni zbor sprejel sklepe, ki nakazujejo bodoče delo društva.

Ker delo socialnega delavca sovпада z delom zdravstvenega delavca, bi bilo prav, da se s strokovno vsebino te brošure seznanijo tudi zdravstveni delavci.

N. J.

»**Jačanjem zdravstvenih aktiva stvaramo boljše uslove života**« je naslov knjigi, ki jo je spisal dr. Ante Švalba, izdal pa Zdravstvenoprosvetni center Rdečega križa na Reki leta 1958. Knjiga obsega 128 strani.

Med društvenimi organizacijami je gotovo Rdeči križ prvi, ki aktivizira široke množice ljudi v borbi za zdravje ter za boljše življenjske in delovne pogoje. Rdeči križ se povezuje z zdravstveno službo, ji posreduje probleme svojega terena ter pomaga po zdravstvenih aktivistih izvesti vse potrebne ukrepe. V knjižici so nadalje obrazložene naloge higieničarjev in zdravstvenih aktivistov Rdečega križa, saj bodo le tedaj, če svoje naloge poznajo, lahko z uspehom doprinesli svoj delež k zdravstvenemu napredku prebivalstva. Razen tega dobimo v knjigi gradivo za predavanja o splošni higieni, nakazane so naloge zdravstvenih aktivistov: v hiši in njeni okolici, na tržnici in v trgovini z živili ter v šoli. Slednjič nas avtor seznanja z nalogami, ki jih imajo zdravstveni aktivisti v družbenem upravljanju zdravstvene službe. Za primer samoiniciativnosti ljudi pa navaja asanacijo Jelenje vasi, kjer je to delo vodil Rdeči križ.

Knjigo ilustrirajo razne fotografije, ki prikazujejo nehigiensko stanje vasi, zatem pa higienške ureditve po asanaciji in aktiviste Rdečega križa pri delu.

N. J.

Društvo i vaspitanje — Material sa drugog nacionalnog kongresa za zaštitu dece posvećenog problemu vaspitanja. — Izdal Savet društava za staranje o deci i omladini Jugoslavije, Beograd 1958, str. 442.

Drugi nacionalni kongres za varstvo otrok je bil v Beogradu od 27.—30. oktobra 1958 z osnovno temo **vzgoja mladih generacij** — nedeljiv del borbe za socialistične in družbene odnose. Kongres so pripravljali in pri njem sodelovali: Zveza ženskih društev, Zveza sindikatov, Zveza za telesno vzgojo — Partizan, Združenje prosvetnih delavcev in pedagoških društev, zastopniki ljudskih odborov, kulturni in prosvetni delavci in strokovnjaki, ki se pečajo s problemi

vzgoje, zastopniki otroških in mladinskih organizacij itd., ki so s problemi svoje dejavnosti obogatili vsebino kongresa.

Knjiga zajema vse kongresno gradivo, to je šest referatov in koreferatov, ki so jih obravnavale tri komisije.

Prva komisija je obravnavala vprašanje: Družina in komuna pri vzgoji otrok, druga: Vloga šole in društvenih organizacij pri razvoju osebnosti in oblikovanju družbene zavesti otrok in mladine, tretja: Književnost, tisk, film in radio pri vzgoji otrok. V okviru teh

treh komisij, v katerih so se sešli družbeni in politični delavci ter zastopniki raznih organizacij, je bilo podčrtano, da so si starši, družbeni organi in razne vzgojne organizacije mnogo prizadevale za rešitev vseh vprašanj otroškega varstva in vzgoje, da pa je to delo treba še razvijati in stopnjevati.

Kongresno gradivo, ki je zbrano in natisnjeno v tej knjigi, bo koristno služilo vsem, ki delajo pri vzgoji in splošnem varstvu otrok in mladine.

N. J.

Obzori

O ZDRAVSTVENEM OTROKA V :

Med prvo svetovno giji ustanovili »L'Oeuf l'Enfance«, službo otroc je bila z zakonom spri Po sklepu narodne sk te službe, da v dežel varstvo, in sicer s so nadzorstvom nad ustanovami za matere in otroke, z zdravstvenim prosvetljevanjem in vzgojo ljudstva ter končno z raziskovanjem in proučevanjem problemov v zvezi z otroškim varstvom.

Službo otroškega varstva (tule jo odselej na kratko imenujemo SOV — op. pis.) finansira ministrstvo za zdravstvo, ki je obenem njen vrhovni nadzorni organ. Vodi in opravlja pa službo otroškega varstva višji svet z generalnim ravnateljem na čelu. Višji svet sestoji iz 40 članov, izbranih osebnosti, ki delajo na področju otroškega varstva. Za pomoč v strokovnih vprašanjih je pri Višjem svetu tudi še Višji zdravstveni odbor, ki ga sestavljajo pediatri in ginekologi. Ta odbor raziskuje in proučuje vprašanja zdravstvenega značaja, obenem pa sestavlja delovne načrte in usmerja delo celotne organizacije glede

otrebe s stališča preventiv- V posameznih pokrajinah Višji svet in Višji zdravsvsak svoje pokrajinske od a pomen pa je predvsem i posvetovalnega značaja.

edicinsko nadzorstvo nad za matere in otroke. Orgaoškega varstva nasploh je zasebnih rokah. Samo tam,

koder zasebna pobuda v tej smeri ni dovolj učinkovita, organizira zadevno delo SOV sama. Vse zasebne ustanove pa mora najprej odobriti SOV, ki jih tudi podpira in svoje delo koordinira z njihovim, seveda v skladu z razvojem preventivne medicine. Nadalje se morajo zasebne ustanove ravnati strogo po navodilih tehničnega značaja in smernicah, ki jim jih okvirno nakazuje Višji svet ob sodelovanju Višjega zdravstvenega odbora. Organi socialne medicine pa imajo na skrbi, da po vseh ustanovah nadzirajo upoštevanje osnovnih načel otroškega varstva.

Nosečnice. Posvetovalnic za noseče je v deželi nad 300. Njih naloga je, da sleherno nosečnico duševno in telesno pripravijo na porod in materinstvo. V ta namen priporočajo bodočim materam, da pridejo v posvetovalnico vsaj vsaka